

9. Про затвердження Правил зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці: Постанова Правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0935-06>.

10. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/4452-17>.

11. Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів: Постанова Правління Національного банку України. URL: [Error! Hyperlink reference not valid..](#)

12. Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: Постанова Правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0417500-15>.

13. Про споживче кредитування: Закон України. URL: [Error! Hyperlink reference not valid..](#)

14. Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації банків: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1985-19>.

15. Про затвердження Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України: Постанова Правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-17>.

16. Про затвердження Положення про ліцензування банків: Постанова Правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0149500-18>.

17. Про валюту і валютні операції: Закон України. URL: [Error! Hyperlink reference not valid..](#)

18. Про затвердження Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні: Постанова Правління Національного банку України. URL: [Error! Hyperlink reference not valid..](#)

19. Про затвердження Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах: Постанова Правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0088500-19>.

20. Про затвердження Положення про плани відновлення діяльності банків України та банківських груп: Постанова Правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0095500-19>.

ДЕРЖАВНЕ ПРОГРАМУВАННЯ РОЗВИТКУ БАНКІВНИЦТВА: ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Сопельник В.О.

*Науковий керівник: Дмитрієв І.А., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Питання щодо доцільності застосування програмно-цільового методу для державного регулювання розвитку банківської справи в Україні не є новим.

Так у 2015 році було оприлюднено проєкт «Комплексної програми розвитку банківської системи України на 2015-2020 роки», метою якої зазначалося «проведення структурних змін у банківській системі України, яка полягає у створенні передумов для підвищення ролі вітчизняної банківської системи у сталому економічному зростанні України на підставі забезпечення стабільності цін, системної стійкості банківської системи, адекватних потребам економіки обсягів та глибини банківського посередництва, підвищення якості та зниження ризиків банківських послуг, високого рівня захисту прав споживачів і фінансових посередників» [1]. На жаль, проєкт програми не було затверджено.

Натомість було затверджено Комплексну програму розвитку фінансового сектору України до 2020 року, метою якої є «створення фінансової системи, що здатна забезпечувати сталий економічний розвиток за рахунок ефективного перерозподілу фінансових ресурсів в економіці на основі розбудови повноцінного ринкового конкурентного середовища згідно зі стандартами ЄС». Задля досягнення мети реформи будуть проводитися у всіх сегментах фінансового сектору – в банківському секторі, секторі небанківських фінансових установ, на фондовому ринку та ринку капіталу. У якості ключових індикаторів ефективності Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року визначено досягнення у 2020 році наступних значень показників: споживча інфляція (ІСЦ, у річному вимірі, %) – $5\% \pm 1$ п.п.; міжнародні резерви (млрд дол. США) – відповідно до положень програми з МВФ; рівень готівки в економіці (M0/ВВП) – $\leq 9,5\%$; рівень безготівкових розрахунків – 55% ; кількість POS-терміналів на 1 млн осіб – 11000; індекс концентрації в банківському секторі (індекс ННІ) – ≥ 800 ; рівень доларизації кредитів і депозитів – $\leq 40\%$; співвідношення кредитів до депозитів (валові кредити) – $\leq 110\%$; рівень номінальних ставок за новими кредитами у національній валюті – $\leq 12\%$; рівень проникнення страхування – $0,75\%$; активи другого рівня пенсійної системи – не нижче 2% ; активи публічних ІСІ – не нижче 10% [2].

Відповідно до Звіту про виконання Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року, станом на початок 2019 року:

– 70% усіх дій виконано або планується виконати впродовж 2019 року (за умов ухвалення відповідних законопроектів);

– реалізація близько 16% від усіх дій триватиме після завершення програми, оскільки вона пов'язана з імплементацією директив Європейського Союзу, на що відводилося більше часу, ніж дія програми;

– 29% усіх дій (70 дій із 240) завершені. Це, зокрема ті, що стосуються лібералізації валютного регулювання, системного впровадження функції макропруденційного регулювання, удосконалення фінансового моніторингу, ліцензування банків, забезпечення прозорості структур власності банків та підвищення стандартів розкриття інформації та звітності;

– більшість кількісних показників ефективності виконання програми уже наближені до досягнення цільових показників. Це, наприклад, такі показники,

як зниження інфляції, підвищення рівня безготівкових розрахунків в економіці, зниження доларизації, покращення співвідношення кредитів та депозитів у банківській системі тощо [3].

Водночас паралельно з підведенням підсумків реалізації Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року, анонсується початок спільної роботи Національного банку України з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб над новим стратегічним документом реформування фінансового сектору до 2025 року [3].

У таких умовах вважаємо за доцільне здійснити діагностику структури Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року на відповідність типовим елементам державної цільової програми (табл. 1).

Таблиця 1 – Відповідність структури Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року типовій структурі державної цільової програми *

№ з/п	Елементи стандартної структури державної цільової програми	Наявність у структурі Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року
1	Характеристика проблеми, обґрунтування необхідності розроблення програми	+
2	Мета, завдання програми, напрями, заходи та терміни їх реалізації	+
3	Бажані результати реалізації програми	+
4	Критерії ефективності програми в цілому, окремих її напрямів та конкретних заходів	+
5	Фінансування програми (в тому числі обсяг фінансування бюджетного та позабюджетного походження)	-
6	Ієрархічна структура реалізації програми: керівники, виконавці та співвиконавці програми	+
7	Відповідальність керівників та виконавців за невиконання або неналежне виконання програми	-

* авторська розробка.

Відповідно до табл. 1 в структурі Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року відсутні такі важливі елементи державної цільової програми як «фінансування програми» та «відповідальність керівників і виконавців за реалізацію програми». Звичайно, відсутність даних про обсяг фінансування реалізації заходів, передбачених Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року, є суттєвим недоліком програмного документу. Якщо державна цільова програма початково не підтверджена фінансовим планом, великий ризик того, що її реалізація буде здійснюватися «від можливості до можливості». Відсутність же такого

обов'язкового елементу державної цільової програми як «відповідальність керівників і виконавців за реалізацію програми» в структурі Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року закономірно не стимулює осіб, на яких покладені обов'язки щодо реалізації програмних заходів, до їх максимально якісного виконання або ж, навіть, виконання взагалі.

У якості інструменту виявлення перспективних удосконалень і оперативного коригування програмних документів у сфері банківництва вбачаємо «стратегічні сесії» Національного банку України.

Література:

1. Комплексна програма розвитку банківської системи України на 2015-2020 роки: неофіційний текст. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/NT1327.html.

2. Про затвердження Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року: Постанова Правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0391500-15>.

3. Як виконується Комплексна програма розвитку фінансового сектору. URL: <https://finpost.com.ua/news/12179>.

НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ

Хорошилов М.С.

*Науковий керівник: Вербицька В.І., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

У ритмі повсякденного життя ми часто не замислюємося над буденними ситуаціями, в яких приватність вже гарантована нам Хартією основних прав Європейського Союзу, а саме це законодавство і взято за основу для реалізації наших прав і свобод.

Статті 7 і 8 Хартії гарантують кожній людині право на повагу і захист відомостей особистого характеру, які повинні використовуватися відповідно до встановлених правил, «в певних цілях і на підставі дозволу зацікавленої особи, або на інших правомірних підставах, передбачених законом». Винятки становлять лише випадки, «передбачені законом і необхідні в інтересах національної безпеки, що стосуються запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я або моралі, для захисту прав і свобод інших осіб» [1].

Відомо, що безпека персональних даних (ПД) йде корінням в забезпечення основоположних прав і свобод громадян розвинених країн. З приходом інформаційних технологій захист особистих даних стає ще більш актуальною темою і безперечним аспектом успішного ведення бізнесу.

Саме ці норми були конкретизовані в General Data Protection Regulation (GDPR). Це Загальний регламент щодо захисту даних, який після дворічного перехідного періоду набув чинності 25 травня 2018 року. На відміну від